

Jordbruksutskottets yttrande

1984/85:7 y

om miljörisker vid förbränning av avfall

Till näringsutskottet

Genom beslut den 19 mars 1985 har näringsutskottet berett jordbruksutskottet tillfälle att yttra sig över proposition 1984/85:120 om riktlinjer för energipolitiken moment 18, angående åtgärder för att minska vissa utsläpp jämte motion 1984/85:2878 yrkande 16 av Thorbjörn Fälldin m. fl. (c).

Utskottet

I propositionen framhålls att en förutsättning för att avfall skall kunna utgöra en användbar energiresurs är att en avfallsanpassad och tillräckligt miljövänlig förbränningsteknik kommer till utnyttjande. Förbränning är ett rationellt sätt att bli av med avfall så länge det inte är praktiskt eller ekonomiskt försvarbart att återvinna det material som utgör avfallet.

I propositionen föreslås bl. a. att stöd skall kunna utgå från kolmiljöfonden till åtgärder som avsevärt minskar miljöpåverkan vid avfallsförbränning.

I propositionen meddelas även att regeringen avser att uppdra åt statens energiverk och statens naturvårdsverk att utreda energitekniska förutsättningar och klarlägga vilka utsläppskrav som bör gälla vid förbränning av avfall.

I motion 1984/85:2878 yrkande 16 krävs åtgärder för att komma till rätta med dioxinproblemet i samband med avfallsförbränning och att ett utvecklingsarbete skall komma till stånd när det gäller metanjäsning av avfall.

Med anledning av vad som anförs om avfallsförbränning i propositionen vill utskottet erinra om att avfall bör betraktas som en resurs som skall återvinnas. Återvinningsprincipen fastlades genom 1975 års riksdagsbeslut om återvinning (prop. 1975:32, JoU 1975:10, rskr. 1975:161). Utskottet betonar att återvinningsprincipen innebär att avfallet i första hand bör utnyttjas i produktion, som material eller råvara, vid nyttillverkning. Först om detta av tekniska eller ekonomiska skäl icke är möjligt bör förbränning av avfallet ske.

Utskottet har med anledning av motioner angående avfall som väckts under allmänna motionstiden i januari 1985 nyligen behandlat frågan om avfallshanteringens miljörisker (JoU 1984/85:35).

Utskottet ser med allvar på dioxinriskerna. Avfall bör inte eldas om detta innebär risker för miljön. Miljöriskerna i samband med avfallsförbränning bevakas på olika sätt. Ett omfattande forsknings- och utredningsarbete bedrivs rörande dioxinernas uppkomst och åtgärder för att komma till rätta

med dessa gifter. Förbättrade rökgasreningsmetoder och förbättrad förbränningssteknik kan väsentligen minska utsläppen vid de anläggningar som är i drift. Utsläppsmängderna bör därmed kunna bli så små att de inte behöver innebära några risker för miljön och människors hälsa. Vid tillståndsprövningen för nya anläggningar, som sker enligt miljöskyddslagen (1969:387), har miljökraven skärpts. Naturvårdsverket anser att man, i avvaktan på forsknings- och utredningsresultat, inte bör ge tillstånd till nya anläggningar. Verket räknar med att inom kort kunna presentera ett handlingsprogram för åtgärder angående dioxinproblemet.

Utskottet har uppmärksammat regeringens avsikter beträffande det tidigare nämnda utredningsuppdraget till statens energiverk och statens naturvårdsverk.

Beträffande motionärernas yrkande angående åtgärder för att utveckla metoder för metanjämsning vill utskottet framhålla att frågan är föremål för naturvårdsverkets uppmärksamhet och att verket presenterat en rapport i ämnet (SNV PM 1494).

Med hänvisning till det anförda föreslår utskottet att näringsutskottet tillstyrker regeringens förslag i nu aktuellt hänseende och avstyrker motion 1984/85:2878 yrkande 16.

Stockholm den 23 april 1985

På jordbruksutskottets vägnar

HANS WACHTMEISTER

Närvarande: Arne Andersson i Ljung (m), Grethe Lundblad (s), Ove Karlsson (s), Hans Wachtmeister (m), Gunnar Olsson (s), Sven Eric Lorentzon (m), Kerstin Andersson (c), Margareta Winberg (s), Jens Eriksson (m), John Andersson (vpk), Åke Selberg (s), Bengt Kronblad (s), Lennart Brunander (c), Ulf Lönnqvist (s) och Lars Ernestam (fp).

Avvikande mening

Kerstin Andersson (c) och Lennart Brunander (c) samt Lars Ernestam (fp) anför:

Förbränning av avfall har under senare år fått en allt större omfattning och kommer enligt propositionen att öka ytterligare. Enligt vår mening är detta en oroande utveckling. Det står också i motsats till 1975 års målsättning om återanvändning av avfall. En absolut förutsättning för en omfattande förbränning av avfall är att miljöfrågorna kan lösas.

Vi ser med mycket stort allvar på framför allt dioxinriskerna och tungmetallutsläppen vid avfallsförbränning. Det är synnerligen angeläget att

alla åtgärder vidtas för att komma till rätta med de problem som är förknippade med avfallsförbränning. Vi anser att ökade resurser bör anslås till forskning angående dioxiners uppkomst och verkan samt att åtgärder bör vidtas för att stimulera teknisk utveckling inom rökgasreningsområdet och inom nya områden, t. ex. metanjäsning.

Ökade möjligheter att sortera och återanvända avfall bör också stimuleras. Det är också angeläget att de problem som kan uppstå när en produkt blir avfall beaktas redan när denna produkt utvecklas.

Dioxinutsläppen från samtliga sophöfverbränningsanläggningar bör snarast kartläggas och betryggande gränsvärden sättas upp och fortlöpande kontrolleras. I avvaktan på forsknings- och kartläggningsresultaten bör inga nya sophöfverbränningsanläggningar få byggas.

Vi anser därför att näringsutskottet bör tillstyrka motion 1984/85:2878 yrkande 16.

